

Studieplan for Kunst og håndverk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng) (2016– 2017)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieprogramansvarlig

Avdeling for lærerutdanning

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet er et valgfag i Grunnskolelærerutdanningen 5-10 (240 studiepoeng).

Det er krav om aktiv studiedeltakelse og obligatorisk frammøte til undervisningen. Fravær/sykefravær som overskrider 20 % av undervisningstiden medfører at studenten ikke kan framstille seg til eksamen. Studenter som står i fare for å overskride fraværskvoten, får først en skriftlig melding om dette.

Studiet medfører materialutgifter i tillegg til egne utgifter til materiell/utstyr. Studentene må også påregne utgifter til obligatoriske studieturer (dagtid og en studietur med cirka 1 ukes varighet) til kunst- og kulturhistoriske museum og gallerier. Lærestoff i forbindelse med studieturene er pensum.

Det er krav om politiattest og tuberkulinkontroll til studiet, se nærmere informasjon i studieplan for Grunnskolelærerutdanning 5-10 (240 studiepoeng).

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunst og håndverk er et kunst- og kulturfag, et kunnskaps- og danningsfag og et uttrykks- og kommunikasjonsfag der praktisk skapende estetisk arbeid skal være vesentlig for utviklingen av sluttkompetansen. I skolen er kunst og håndverk et sentralt fag, og valgfaget *Kunst og håndverk (60 stp)*, blir lagt opp i samsvar med gjeldende læreplaner for grunnskolen.

Læringsutbytte i studiet er knyttet til faglige kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.

Læringsutbytte for de enkelte emnene er beskrevet i emnebeskrivelsene.

Kunnskap

Studenten har kunnskap om

- hovedretninger innenfor bildekunst, skulptur og arkitektur fra antikken til dagens uttrykk
- kunstteorier og hvordan uttrykksformer fra ulike kulturer nasjonalt og internasjonalt kan være ressurs for eget skapende arbeid og organisert læring
- hovedtrekkene i fagets historie, begrunnelse, innhold og metoder
- sentrale teorier om barns todimensjonale formspråkutvikling
- materialer, teknikker, redskaper og estetiske virkemidler som er vanlige i arbeid med bilder
- sentrale teorier om barns tredimensjonale formspråkutvikling, barnekulturens visuelle ytringsformer, estetisk opplevelse, lek og kreativitet
- skulptur, relieff, objekt, installasjon, og hvordan disse uttrykksformene kan gi barn og unge opplevelse og stimulere til kreativitet i skapende arbeid
- materialer, teknikker, redskaper og estetiske virkemidler som er vanlige i arbeid med bilder og skulptur
- gjeldende regler om opphavsrett og personvern ved bruk av kilder, bilder og andre ressurser til undervisning
- design, idéutviklingsprosesser og samspeillet mellom materiale, teknikk, funksjon og formuttrykk
- design og arkitektur i privat og offentlig rom, hvordan arkitektur virker på oss, danner rammer for våre liv, og gir mulighet til undersøkende og skapende arbeid
- lærings- og erkjennelsesformer knyttet til kunst og håndverk som estetisk skapende, praktisk handlende og visuelt kommunikativt fag

Ferdigheter

Studenten kan

- eksperimentere med og bruke sentrale materialer, redskaper, virkemidler og teknikker i arbeid med bilder
- organisere enkle utstillinger og lage ulike typer presentasjoner og aktivisere elever i arbeid med utstilling av deres egne produkter
- bruke enkle analyseverktøy og formidle kunst på varierte måter, og se sammenheng mellom ulike kunstuttrykk, barns skapende virksomhet og eget arbeid
- analysere og vurdere kunst, hverdagesestetikk og trivialkultur og sette ulike formuttrykk inn i en kunsthistorisk sammenheng
- utvikle en idé til ferdig form, dokumentere og vurdere egen skapende prosess, vise praktisk håndlag og være en god rollemodell for elevene
- bruke tegning i arbeid med bilde og skulptur
- bruke digitale verktøy i skapende arbeid
- bruke nærmiljøet som kilde til opplevelse og innhenting av kunnskap som utgangspunkt for eget arbeid og som ressurs for elevoppgaver
- bruke gjeldende læreplaner for grunnskolen, kan formulere oppgaver som fremmer grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk, og mestre læringsorientert vurderingspraksis
- vurdere lærebøker og læremidler, bl.a. digitale ressurser, i kunst og håndverk for 5.-10. trinn
- utnytte materialers bruksegenskaper og estetiske uttrykkskvaliteter i praktisk skapende arbeid og utøve bevisst skjønn ved bruk av estetiske virkemidler

- velge ut hensiktsmessige materialer, teknikker og verktøy som egner seg for oppgaver på 5.-10. trinn, vedlikeholde redskaper og enkle maskiner og kjenne sikkerhetsrutiner (HMS-rutiner)
- bruke tegning i arbeid med design og arkitektur
- bruke metoder for problemløsning i design og inspirere elevene til å utforske egne ideer i møte med materialer, teknikker og arbeidsmåter i faget
- vurdere kvalitet i lærebøker og velge ut hensiktsmessige læremidler knyttet til gjennomføring av undervisning i kunst og håndverk
- vurdere estetiske kvaliteter og praktisk tilrettelegging i skolens innemiljø og uterom som ramme om elevenes arbeid med faget
- beskrive måloppnåelse i kunst og håndverk, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- organisere hensiktsmessige verksteder for undervisning i kunst og håndverk tilpasset ungdomstrinnet
- utnytte materialers bruksegenskaper og estetiske uttrykkskvaliteter i praktisk skapende arbeid og utøve bevisst skjønn ved bruk av estetiske virkemidler
- være bevisst sin rolle som kulturformidler og bruke museer og samlinger i elevers læringsarbeid og eget skapende arbeid
- bruke gjeldende læreplaner for grunnskolen til å planlegge og organisere læring i kunst og håndverk, med utgangspunkt i elevenes livsverden og fremme samarbeid og likestilling mellom kjønn og kulturer

Generell kompetanse:

Studenten kan

- bruke digitale læringsarenaer til formidling av fagstoff og egen faglig oppdatering
- bruke kunst og håndverk i tverrfaglig tema- og prosjektarbeid og ivareta den estetiske dimensjonen i opplæringen i samhandling med andre fag
- utnytte fagets muligheter til å fremme gjenbruk og bærekraftig utvikling
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring i kunst og håndverksfaget
- stimulere til opplevelse, skapende uttrykk og refleksjon og veilede eleven i arbeidsmetoder som fremmer kreativitet og nyskaping
- bruke gjeldende læreplaner for grunnskolen som utgangspunkt for faglig utviklingsarbeid med en systematisk og forskningsmessig tilnærming og kjenne normer for ansvarlig bruk av innsamlet informasjon

Opptak

Ingen krav ut over opptakskravet til *Grunnskolelærerutdanningen 5-10 (240 studiepoeng)*.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av fire emner;

- *Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form)*
- *Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form)*
- *Håndverk, design og arkitektur*
- *Kunst, design og vår kulturarv.*

Alle emnene har et omfang på 15 studiepoeng og innholdet fremgår av emnebeskrivelsene, se under.

Studiet bidrar på utdanningens Profesjonsdager og deltar i tverrfaglig samarbeid og undervisning med andre fag i *Grunnskolelærerutdanningen 5-10*.

Organisering og læringsformer

Studentene er organisert i basisgrupper. Studiet vektlegger at studentene møter varierte arbeidsformer med forelesninger, arbeid i verksted med oppgaver som gruppearbeid og individuelt arbeid, faglige diskusjoner, utstillingsbygging, og studiebesøk til ulike kunstmuseer og gallerier. Det vil bli lagt vekt på at studentene opparbeider en utforskende tilnærming til faget og undervisningen i faget.

Det forutsettes at studentene tilegner seg nødvendige kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt ved selvstudium. Det er beregnet at studenter som følger studiet arbeider med lærestoffet i selvstudium 20 timer i uken, i tillegg til 20 undervisningstimer som er timeplanlagt. Til sammen 40 timer per uke. Studenten må ta aktivt ansvar for egen læring.

Det er obligatoriske arbeidskrav til hvert emne, som går fram av emnebeskrivelsene.

IKT er integrert i studiet, som benytter Fronter som læringsplattform.

Det forventes at studentene bruker biblioteket til innhenting av lærestoff. Biblioteket skal bidra til å øke studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnen til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.

Fagdidaktikk

Ulike perspektiver i fagdidaktikk gis i teoriundervisningen. Temaet blir også drøftet ved innføring av praktiske oppgaver og underveis når det arbeides med materialer og teknikker i verkstedene. Fagdidaktiske diskusjoner er naturlig knyttet til praksisforberedelser og som etterarbeid for de studentene som er i lærerutdanningsløp. Det kreves også at studentene reflekterer skriftlig over fagdidaktiske problemstillinger i sine loggbøker som skal presenteres til eksamen og som er del av eksamensutstillingen. Fagdidaktiske temaer kan være del av lærestoffet til muntlig eksamen. Fagdidaktikk er tema i emnebeskrivelsen, i semesterplanen og dekket i pensumlitteraturen.

Integrering av praksis

For studenter som er i lærerutdanningsløp, planlegges praksis sammen med faglærer og øvingslærer. Etter praksisperiodene blir det satt av tid til å drøfte praksiserfaringer i klasserommet sammen med de andre studentene og faglærerne. I studentenes loggbøker som er del av eksamensutstillingen er praksiserfaringer i forhold til faglige vinklinger en naturlig del av innholdet.

Forskningsbasert undervisning

Undervisningen er oppdatert og basert på nyere forskning i faget. Studentene må i emnet *Kunst, design og vår kulturarv (5-10)* arbeide med egen utviklingsoppgave basert på vitenskapelige arbeidsformer. Denne utviklingsoppgaven er også eksamensarbeid og skal dokumenteres i rapport og som egen utstilling. Utviklingsoppgaven med fokus på forskningsbasert utviklingsarbeid er tema i emnebeskrivelsen, i semesterplanen og er dekket i pensumlitteraturen.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter blir satt opp som eget tema i de fagdidaktiske teoritimene, og det reflekteres rundt emnet i loggbøkene i forhold til kunst- og håndverksfaget i grunnskolen. Grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk er således del av lærestoffet som er aktuelt til muntlig eksamen. Grunnleggende ferdigheter er en naturlig del av innholdet i kunst og håndverk. Det arbeides kontinuerlig med skriftlighet i loggbøker og i rapporter. Muntlighet trenes ved presentasjoner av egne arbeider i utstillinger og i diskusjon rundt ulike problemstillinger. Regneferdigheter trengs i arbeid med design og ved konstruering av arbeider i tre og tekstil. Ferdigheter i IKT brukes når det innhentes informasjon på nettet, det skrives loggbøker, drives med bildebehandling og designes ulike typer arbeider og presentasjoner.

Flerkulturelle perspektiver

I kunst og håndverk vises først og fremst de flerkulturelle perspektivene i fokuset på internasjonal kunst, kunsthåndverk og kultur. I emnet *Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form) (5-10)* er det en obligatorisk studietur til utlandet der tema er internasjonal kunst fra ulike epoker.

Tilpasset opplæring

Arbeidsoppgaver i kunst og håndverk tilpasses den enkelte elev siden utfordringene som oftest delvis er åpne og kreative i møte med ulike typer materialer og teknikker. Tilpasset opplæring i kunst og håndverk er del av fagdidaktikken og således del av refleksjonene studentene må gjøre i sine praksisforberedelser og i sitt etterarbeid samt i loggbøkene som er del av eksamensutstillingen

Obligatorisk deltakelse

Det er krav om aktiv studiedeltakelse og obligatorisk frammøte til undervisningen. Sykefravær som overskrider 20 % av undervisningstiden medfører at studenten ikke kan framstille seg til eksamen. Studenter som står i fare for å overskride fraværskvoten, får først en skriftlig melding om dette.

Studieturer

I studiet inngår obligatoriske studieturer til kunst- og kulturhistoriske museer og gallerier. Lærestoff i forbindelse med studieturene er en del av pensum.

Utgifter

Studiet medfører materialutgifter, i tillegg til egne utgifter til materiell/utstyr. Studenten må også påregne utgifter til obligatoriske studieturer.

Arbeidskrav

Det er knyttet arbeidskrav til emnene, og arbeidskravene må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen. Se emnebeskrivelsene for mer informasjon om arbeidskravene.

Praksis

Praksis inngår i studiet i både 2. og 3. studieår og det jobbes praksisnært innen de ulike emnene. Se nærmere informasjon om praksis i studieplan for Grunnskolelærerutdanning 5-10 og Plan for praksis (5-10).

Forsknings- og utviklingsarbeid

Se studieplan for Grunnskolelærerutdanning 5-10. I tillegg er det forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til to av studiets emner, se emnebeskrivelser for nærmere informasjon.

Undervisningen i studiet bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap.

Internasjonalisering

Se studieplan for Grunnskolelærerutdanning 5-10, generell del.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

- HiØs utvalg for utdanningskvalitet gjennomfører årlig en evaluering av studie kvaliteten ved et utvalg av høgskolen sine studieprogrammer (kalt EVA2)
- Se også studieplan (programplan) for Grunnskolelærerutdanning 5. - 10. trinn
- Det enkelte fagmiljø har ansvar for å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3)

Tilbakemelding underveis

Studentene får tilbakemelding på arbeidskrav underveis i studiet.

Vurdering

Obligatoriske arbeidskrav må være godkjent for å kunne framstille seg til eksamen

I samtlige emner i studiet møter studentene muntlig eksamensform sammen med mappevurdering.

Det benyttes bokstavkarakterer A-F, der A er beste og F er dårligste beståtte karakter. Karakteren F betyr ikke bestått. Det benyttes både interne og eksterne sensorer, se den enkelte emnebeskrivelse.

Litteratur

Se emnebeskrivelsene.

Jobb og videre studier

Målgruppe er studenter i Grunnskolelærerutdanningen 5-10.

Kunst og håndverk, 60 stp, fyller kompetansekravet som er bestemt for å kunne bli tilsatt som lærer i kunst og håndverk på mellom- og ungdomstrinnet i norsk skole.

Studenter som fullfører Grunnskolelærerutdanningen 5-10 med valgfaget *Kunst og håndverk (60 stp)*, kvalifiserer for opptak til Masterstudium i formgivning, kunst og håndverk ved Høgskolen i Telemark.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Fungerende dekan Kjersti Berggraf Jacobsen, 28. juni 2011

Studieplanen er revidert

Studieleder Kjersti Berggraf Jacobsen, 7. april 2016

Studieplanen gjelder for

2016 - 2018

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2016

Kunst og håndverk

LUKHV10111

Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form) (5-10)

15 stp

Vår 2017

Kunst og håndverk

LUKHV10211

Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3- dimensjonal form) (5-10)

15 stp

Høst 2017

Kunst og håndverk

LUKHV20111

Håndverk, design og arkitektur (5-10)

15 stp

Vår 2018

Kunst og håndverk

LUKHV20211

Kunst, design og vår kulturarv (5-10)

15 stp

LUKHV10111 Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form) (5-10) (Høst 2016)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Victor Tymczuk

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Kunst og håndverk for grunnskolelærerutdanning 5-10 (60 studiepoeng)*..

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 3. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- kunnskap om hovedretninger innenfor bildekunst og skulptur fra antikken til dagens uttrykk

- kunnskap om kunstteorier og hvordan uttrykksformer fra ulike kulturer nasjonalt og internasjonalt kan være ressurs for eget skapende arbeid og organisert læring
- kunnskap om hovedtrekkene i fagets historie, begrunnelse, innhold og metoder
- kunnskap om sentrale teorier om barns todimensjonale formspråkutvikling
- kunnskap om materialer, teknikker og redskaper som er vanlige i arbeid med bilder
- estetisk kompetanse og kunnskap om bruk av estetiske virkemidler
- fagdidaktisk kunnskap og kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter er del av arbeidet i faget, og hvordan legge til rette for tilpasset opplæring

Ferdigheter

Studenten kan

- eksperimentere med og bruke sentrale materialer, redskaper, virkemidler og teknikker i arbeid med bilder
- organisere enkle utstillinger og lage ulike typer presentasjoner og aktivisere elever i arbeid med utstilling av deres egne produkter
- bruke enkle analyseverktøy og formidle kunst på varierte måter, og se sammenheng mellom ulike kunstuttrykk, barns skapende virksomhet og eget arbeid
- inspirere elevene til å utforske egne ideer i møte med materialer, teknikker og arbeidsmåter i faget

Generell kompetanse

Studenten kan

- bruke digitale læringsarenaer til formidling av fagstoff og egen faglig oppdatering
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring i kunst og håndverksfaget

Innhold

Temaer som vil bli behandlet i emnet er:

- Billedkunstens historie fra antikken til modernistisk formspråk
- Eget bildearbeid med utgangspunkt i sentrale kunstperioder
- Barns formspråk i todimensjonal form
- Billedanalyse
- Fagets historie
- Kunnskapsløftet med vekt på 'Det skapende menneske' og læreplan i kunst og håndverk
- Studieturer som grunnlag for kunnskap og generell kompetanse

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene få erfaring med ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 5-10. Sentralt i de ulike temaene står tilpasset opplæring, flerkulturelle og samiske perspektiver, samt grunnleggende ferdigheter.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet har en teoretisk forankring der veksling mellom kunstfaglige studier, eget estetisk skapende bildearbeid og fagdidaktisk refleksjon gir grunnlag for å forstå, vurdere og videreutvikle ideer i eget arbeid. Undervisningen bygger på oppdatert forskningsbasert kunnskap. Det vil bli minst en obligatorisk studietur i semesteret.

Arbeidsomfang

Det forventes en studieinnsats på minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

3 uker praksis i semesteret. Se nærmere beskrivelse i studieplan for *Grunnskolelærerutdanning 5-10* og *Plan for praksis (5-10)*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Godkjent frammøte til undervisning (minimum 80 % tilstedeværelse) og studieturer. Den enkelte faglærer sender rundt tilstedeværelsesliste som signeres av studenten. Dersom studenten ikke kan delta på organisert studietur, må han/hun utarbeide og få godkjent et alternativt opplegg.
2. Gjennomført og godkjent oppgave i billedanalyse som leveres individuelt og skriftlig (800-1200 ord); i henhold til semesterplanen.

Eksamen

Som en del av undervisningen gis formativ vurdering på arbeider og faglig progresjon.

Eksamensform

1. Mappeeksamen med utstilte produkter som leveres innen angitt frist. Mappen skal bestå av kandidatens individuelle arbeider i emnet med tilhørende prosessdokumentasjon og logg.
2. Individuell muntlig eksamen, varighet cirka 25 minutter, med utgangspunkt i presentasjon av kandidatens egne produkter. Den muntlige eksaminasjonen tar også opp spørsmål fra pensumlitteratur og lærestoff i emnet.

Det gis en samlet karakter i emnet. Karakteren blir fastsatt av to interne sensorer på grunnlag av en helhetlig vurdering. Karakterskala A-F, der A er beste og E dårligste beståtte karakter. F er ikke bestått.

Ved eventuell ny eksamen kan eksamensmappen forbedres én gang. Muntlig eksamen må avlegges etter forbedret eksamensmappe for å få ny karakter i emnet.

Evaluering av emnet

Studentene evaluerer emnet skriftlig og anonymt på tilpasset skjema (EVA3).

Litteratur

Det tas forbehold om endring i litteraturlista før studiestart.

Foruten undervisningen og feltstudier ved kunsthistorisk museum og gallerier er følgende pensum:

1. Læreplanverket for Kunnskapsløftet (2006). Kunnskapsdepartementet.

A) Generell del: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/>

B) Prinsipp for opplæringen: http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/http://www.udir.no/upload/lareplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf

C) Læreplan i kunst og håndverk: <http://www.undanningsdirektoratet.no/grep/Lareplan/?laereplanid=127655>
[http://www.undanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell del/Generell del laereplan bm.rtf](http://www.undanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell%20del/Generell%20del%20laereplan%20bm.rtf)

2. Beckett, Wendy (2007) *Maleriets historie*. Oslo: Spektrum forlag

3. Danbolt, Gunnar (2002): *Blikk for bilder. Om tolkning og formidling av billedkunst*. Oslo: Abstrakt forlag

4. Engelstad, Arne (2000): *Interart. Gjennom epokene med litteratur, bildekunst og musikk*. Bergen: Fagbokforlaget. (Ikke Litteratur- og Musikkavsnittene!)

5. Haabesland & Vavik (2000): *Kunst og håndverk? hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget [s.14-85, s.128-181]

6. Johannessen, Aggi Folgerø (2003): *Grunnbok i bildeskaping med kunstnere i modernismen og samtidskunsten som forbilder*. Bergen: Fagbokforlaget [s.13-84]

7. Nielsen, Liv Merete (2009) *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: i går - i dag - i morgen*. Oslo: Universitetsforlaget [s.35-117]

8. Thorsnes, Tollef (2009): Grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk. I: Traavik, Hilde, Hallås, Oddrun og Ørvig, Anne: *Grunnleggende ferdigheter i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget [Artikkel 11/s.212 - 227]

9. Kompendier, aktuelle artikler i tidsskrift, aviser, bøker og forelesninger ved gallerier og kunst- og kultur museer er også å regne som pensum.

LUKHV10211 Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form) (5-10) (Vår 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Victor Tymczuk

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Kunst og håndverk for grunnskolelærerutdanning 5-10* (60 studiepoeng).

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 4. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om hovedretninger innenfor bildekunst og skulptur fra modernismen til dagens kunst
- har kunnskap om samisk kunsthåndverk

- har kunnskap om sentrale teorier om barns tredimensjonale formspråkutvikling, barnekulturens visuelle ytringsformer, estetisk opplevelse, lek og kreativitet
- har kunnskap om skulptur, relieff, objekt, installasjon, og hvordan disse uttrykksformene kan gi barn og unge opplevelse og stimulere til kreativitet i skapende arbeid
- har kunnskap om materialer, teknikker, redskaper og estetiske virkemidler som er vanlige i arbeid med bilder og skulptur
- har fagdidaktisk kunnskap og kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter er del av arbeidet i faget
- har kunnskap om gjeldende regler om opphavsrett og personvern ved bruk av kilder, bilder og andre ressurser til undervisning

Ferdigheter

Studenten kan

- analysere og vurdere kunst, hverdagsestetikk og trivialkultur og sette ulike formuttrykk inn i en kunsthistorisk sammenheng
- utvikle en idé til ferdig form, dokumentere og vurdere egen skapende prosess, vise praktisk håndlag og være en god rollemodell for elevene
- bruke tegning i arbeid med bilde og skulptur
- bruke digitale verktøy i skapende arbeid
- bruke nærmiljøet som kilde til opplevelse og innhenting av kunnskap som utgangspunkt for eget arbeid og som ressurs for elevoppgaver
- organisere enkle utstillinger, lage ulike typer presentasjoner og aktivisere elever i arbeid med utstilling av deres egne produkter
- bruke gjeldende lærerplaner for grunnskolen, kan formulere oppgaver som fremmer grunnleggende ferdigheter i kunst og håndverk, og mestre læringsorientert vurderingspraksis
- vurdere lærebøker og læremidler, bl.a. digitale ressurser, i kunst og håndverk for 5.-10. trinn

Generell kompetanse

Studenten kan bruke kunst og håndverk i tverrfaglig tema- og prosjektarbeid og ivareta den estetiske dimensjonen i opplæringen i samhandling med andre fag.

Innhold

Temaer som vil bli behandlet i emnet er:

- Billedkunstens historie fra modernismen til samtidskunsten
- Eget skulptur og bildearbeid med utgangspunkt i modernismen og samtidskunst
- Barns formspråk i tredimensjonal form
- Kreativitet, estetisk opplevelse og estetisk dannelse
- Vurdere fagets lærebøker og læremidler
- Studieturer som grunnlag for kunnskap og generell kompetanse

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene få erfaring med ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 5-10. Arbeid med grunnleggende ferdigheter er integrert i emnet.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet har en teoretisk forankring der vekslning mellom kunstfaglige studier, eget estetisk skapende skulptur-/bildearbeid og fagdidaktisk refleksjon gir grunnlag for å forstå, vurdere og videreutvikle ideer i visuelle uttrykksformer. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap.

Arbeidsomfang

Det forventes en studieinnsats på minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

3 uker praksis inngår i emnet. Se nærmere beskrivelse i studieplan for *Grunnskolelærerutdanningen 5-10* og *Plan for praksis 5-10*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

- *Godkjent frammøte til undervisning (minimum 80 % tilstedeværelse) og studieturer.* Den enkelte faglærer sender rundt tilstedeværelsesliste som signeres av studenten. Dersom studenten ikke kan delta på organisert studietur, må han/hun utarbeide og få godkjent et alternativt opplegg.

Eksamen

Som en del av undervisningen gis formativ vurdering på arbeider og faglig progresjon.

Eksamensform

1. Mappeeksamen med utstilte produkter som leveres innen angitt frist. Mappen skal bestå av kandidatens individuelle arbeider i emnet med tilhørende prosessdokumentasjon og logg.
2. Individuell muntlig eksamen, varighet cirka 25 minutter, med utgangspunkt i presentasjon av kandidatens egne produkter. Den muntlige eksaminasjonen tar også opp spørsmål fra pensumlitteratur og lærestoff i emnet.

Det gis en samlet karakter i emnet. Karakteren blir fastsatt av en ekstern og en intern sensor på grunnlag av en helhetlig vurdering. Karakterskala A-F.

Ved eventuell ny eksamen kan eksamensmappen forbedres én gang. Muntlig eksamen må avlegges etter forbedret eksamensmappe for å få ny karakter i emnet.

Evaluering av emnet

Studentene vil få anledning til å evaluere emnet skriftlig og anonymt på tilpasset skjema (EVA3). Emneansvarlig har ansvar for oppfølging av emneevalueringen.

Litteratur

Det tas forbehold om endringer i litteraturlista før studiestart.

Foruten undervisningen og feltstudier på studieturer er følgende pensum:

1. Læreplanverket for Kunnskapsløftet (2006). Kunnskapsdepartementet.

A) Generell del: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/>

B) Prinsipp for opplæringen: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/>
http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf

C) Læreplan i kunst og håndverk: <http://www.utdanningsdirektoratet.no/grep/Lareplan/?laereplanid=127655>
http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell_del/Generell_del_lareplan_bm.rtf

2. Beckett, Wendy (2007) *Maleriets historie*. Oslo: Spektrum forlag

3. Dahlin, L.K. og Gjerde, H. (2009): *Å være digital i kunst og håndverk*. I : Otnes, Hildegunn (red.): *Å være digital i alle fag*. Oslo: Universitetsforlaget [s. 189 – 207]

4. Haabesland & Vavik (2000): *Kunst og håndverk - hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget [s.186-303]

5. Johannessen, Aggi Folgerø (2003): *Grunnbok i bildeskaping med kunstnere i modernismen og samtidskunsten som forbilder*. Bergen: Fagbokforlaget [s. 85-176]

6. Juell, Elisabeth & Trygve-Johan Norskog (2006): *Å løpe mot stjernene : om estetisk dannelse, kreativitet og skapende prosesser*. Bergen : Fagbokforlaget [s.35-65, s.103-128]

7. Nielsen, Liv Merete (2009): *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: i går - i dag - i morgen*. Oslo: Universitetsforlaget [s.9-35]

8.

Kompendier, aktuelle artikler i tidsskrift, aviser, bøker og forelesninger ved gallerier og kunst- og kunstmuseer er også å regne som pensum.

LUKHV20111 Håndverk, design og arkitektur (5-10) (Høst 2017)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Stuedsted: Halden

Emneansvarlig: Solveig Toft

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Kunst og håndverk for grunnskolelærerutdanning 5-10* (60 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Emnet forutsetter gjennomført *LUKHV10111 Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form)* (15 studiepoeng) og *LUKHV10211 Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form)* (15 studiepoeng) eller tilsvarende.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 5. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- kunnskap om arkitektur fra antikken til nyere uttrykksformer
- kunnskap om design og arkitektur i private og offentlige rom, hvordan arkitektur virker på oss, danner rammer for våre liv, og gir mulighet til undersøkende og skapende arbeid.
- kunnskap om kunsthåndverk, design og noe kjennskap til samisk kunsthåndverk duodji
- kunnskap om design, idéutviklingsprosesser og samspillet mellom materiale, teknikk, funksjon og formuttrykk
- kunnskap om lærings- og erkjennelsesformer knyttet til kunst og håndverk som estetisk skapende, praktisk handlende og visuelt kommunikativt fag
- fagdidaktisk kunnskap og kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter er del av arbeidet i faget, og hvordan legge til rette for tilpasset opplæring.

Ferdigheter

Studenten kan

- utnytte materialers bruksegenskaper og estetiske uttrykkskvaliteter i praktisk skapende arbeid og utøve skjønn ved bruk av estetiske virkemidler i egne uttrykk
- velge ut hensiktsmessige materialer, teknikker og verktøy, vedlikeholde redskaper og enkle maskiner og kjenne sikkerhetsrutiner (HMS-rutiner)
- vurdere og beskrive måloppnåelse i kunst og håndverk, gi læringsfremmende tilbakemeldinger, bidra til at elever kan vurdere egen læring og legge til rette for tilpasset opplæring
- inspirere elevene til å utforske egne ideer i møte med materialer, teknikker og arbeidsmåter i faget
- vurdere estetiske kvaliteter og praktisk tilrettelegging i skolens innemiljø og uterom som ramme om elevenes arbeid med faget
- organisere hensiktsmessige verksteder for undervisning i kunst og håndverk tilpasset ungdomstrinnet

Generell kompetanse

Studenten kan

- utnytte fagets muligheter til å fremme gjenbruk og bærekraftig utvikling
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevers læring i kunst og håndverksfaget
- stimulere til opplevelse, skapende uttrykk og refleksjon og veilede eleven i arbeidsmetoder som fremmer kreativitet og nyskaping

Innhold

Temaer som vil bli behandlet i emner er:

- Arkitekturens historie fra antikken til nyere uttrykksformer
- Kunsthåndverk og design
- Eget arbeid med materialer, håndverk, design/formgiving
- Estetisk opplevelse og estetisk forståelse
- Fagdidaktikk

Gjennom arbeidet med temaene skal studentene videreutvikle egen praktisk ferdighet i faget og få erfaring med ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 5-10. Flerkulturelle perspektiv og kjennskap til det samiske inngår i emnet.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet vil være preget av vekslning mellom teoretisk orientering, eget skapende arbeid og fagdidaktisk refleksjon som gir grunnlag for å forstå, vurdere og videreutvikle ideer i arbeid med design. Praksisforberedelser og etterarbeid i forhold til praksis er del av innholdet.

Det vil bli minst en obligatorisk studietur i semesteret.

Siden frammøte til undervisning er obligatorisk, skal tilstedeværelsesliste signeres av studenten ved hver samling. Undervisningen bygger på forskningsbasert kunnskap.

Arbeidsomfang

Det forventes en studieinnsats på minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

2 uker praksis i semesteret, se omtalen av praksis i studieplan for *Grunnskolelærerutdanningen 5-10* og i *Plan for praksis*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Godkjent frammøte til undervisning (minimum 80 % tilstedeværelse)
2. Deltakelse i studieturer. Har ikke studenten anledning til å delta på felles studieturer, må det gjennomføres et alternativt opplegg som skal godkjennes av faglærer på forhånd, samt dokumentasjon over at opplegget er gjennomført i ettertid.

Eksamen

Som en del av undervisningen gis formativ vurdering på arbeider og faglig progresjon.

Eksamensform:

1. **Mappeeksamen** med utstilte produkter som leveres innen angitt frist. Mappen skal bestå av kandidatens individuelle arbeider i emnet, med tilhørende prosessdokumentasjon og logg.
2. **Individuell muntlig eksamen**, varighet cirka 25 minutter, med utgangspunkt i presentasjon av kandidatens egne produkter. Den muntlige eksaminasjonen tar også opp spørsmål fra pensumlitteratur og lærestoff i emnet.

Det gis en samlet karakter i emnet.

Karakterregel: A-F.

To interne sensorer.

Ved eventuell ny eksamen kan eksamensmappen forbedres én gang. Muntlig eksamen må avlegges etter forbedret eksamensmappe for å få ny karakter i emnet.

Evaluering av emnet

Studentene vil få anledning til å evaluere emnet skriftlig og anonymt på tilpasset skjema (EVA3). Emneansvarlig har ansvar for oppfølging av emneevalueringen.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 14. august 2014.

Foruten undervisning og forelesninger/feltstudier ved kulturhistoriske museer er følgende pensum:

Dahl, Elbjørg og Johansen, Randi (2006): *AKANTUS*, Oslo, Samlaget

Dahl, Elbjørg og Johansen, Randi (2006): *AKANTUS*, ressursperm for lærerne, Oslo, Samlaget

Einmo, Arvid Peder og Hestad, Anne Grethe (1999): *Harde og plastiske materialer*, Tell forlag, Vollen

Gympel, Jan (2005) *Arkitekturens historie. Fra oldtiden til i dag*. Oslo: Spektrum

Haabesland & Vavik (2000): *Kunst og håndverk - hva og hvorfor*. Bergen: Fagbokforlaget

Juell, Elisabeth & Trygve-Johan Norskog (2006): *Å løpe mot stjernene: om estetisk dannelse, kreativitet og skapende prosesser*. Bergen: Fagbokforlaget [s.69-99]

Lepperød, J, Kallestad, T, Gilje, Ø (2013): *Kunst, håndverk, teknologi og design*. Bergen, Fagbokforlaget

Lind-Solstad, Nina og Almedal, Marit (2008): *Design og stilhistorie fra 1750 til i dag*. Oslo: Yrkeslitteratur

Læreplanverket for Kunnskapsløftet (2006). Kunnskapsdepartementet.

A. Generell del: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/>

B. Prinsipp for opplæringen: http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf

C. Læreplan i kunst og håndverk: http://www.utdanningsdirektoratet.no/grep/Lareplan/?laereplanid=127655http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell_del/Generell_del_lareplan_bm.rtf
Dahl, Elbjørg og Johansen, Randi (2006): AKANTUS, Oslo, Samlaget

Nielsen, Liv Merete (2009): *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: I går - i dag og i morgen*. Oslo: Universitetsforlaget [s 9-35 og s. 73-117]

Veiteberg, Jorunn (2005): *Kunsthåndverk; frå tause ting til talande objekt*. Oslo: Pax Forlag

Kompendier, aktuelle artikler i tidsskrift, aviser, bøker og forelesninger ved gallerier og kunst- og kunstmuseer er også å regne som pensum.

LUKHV20211 Kunst, design og vår kulturarv (5-10) (Vår 2018)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: Avdeling for lærerutdanning

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Solveig Toft

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i valgfaget *Kunst og håndverk i grunnskolelærerutdanning 5-10* (60 studiepoeng).

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Emnet forutsetter gjennomført eksamen i *LUKHV10111 Kunst og visuell kommunikasjon (2-dimensjonal form)* (15 studiepoeng) og *LUKHV10211 Kunst og visuell kommunikasjon (2- og 3-dimensjonal form)* (15 studiepoeng) eller tilsvarende.

Undervisningssemester

Grunnskolelærerutdanningens 6. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- kunnskap om utvalgte perioder innen stilhistorie
- kunnskap om design, idéutviklingsprosesser og samspillet mellom materiale, teknikk, funksjon og formuttrykk
- kunnskap om design og arkitektur i private og offentlige rom, hvordan gjenstander virker på oss og gir mulighet til undersøkende og skapende arbeid.
- kunnskap om lærings- og erkjennelsesformer knyttet til kunst og håndverk som estetisk skapende, praktisk handlende og visuelt kommunikativt fag
- fagdidaktisk kunnskap og kunnskap om hvordan grunnleggende ferdigheter er del av arbeidet i faget, hvordan legge til rette for tilpasset opplæring og flerkulturelle perspektiver i faget.

Ferdigheter

Studenten kan

- bruke metoder for problemløsning i design
- utnytte materialers bruksegenskaper og estetiske uttrykkskvaliteter i praktisk skapende arbeid og utøve skjønn ved bruk av estetiske virkemidler i egne uttrykk
- velge ut hensiktsmessige materialer, teknikker og verktøy, vedlikeholde redskaper og enkle maskiner og kjenne sikkerhetsrutiner (HMS-rutiner)
- være bevisst sin rolle som kulturformidler, og bruke museer og samlinger i elevens læringsarbeid og eget skapende arbeid
- bruke gjeldende læreplaner for grunnskolen til å planlegge og organisere læring i kunst og håndverk, og fremme samarbeid og likestilling mellom kjønn og kulturer

Generell kompetanse

Studenten kan

- utnytte fagets muligheter til å fremme gjenbruk og bærekraftig utvikling
- arbeide selvstendig og sammen med andre for å identifisere, analysere og løse problemer knyttet til elevens læring i kunst og håndverksfaget
- bruke gjeldende læreplaner for grunnskolen som utgangspunkt for faglig utviklingsarbeid med en systematisk og forskningsmessig tilnærming og kjenne normer for ansvarlig bruk av innsamlet informasjon.

Innhold

Temaer som vil bli behandlet i emnet er:

- Design og stilhistorie med vekt på utvalgte perioder, samt idéutviklingsprosesser og samspillet mellom materiale, teknikk, funksjon og formuttrykk
- Kunnskapsløftet med vekt på 'Det meningsøkende menneske', 'Det skapende menneske' og læreplan i kunst og håndverk
- Arbeid med materialer, håndverk, design/formgivning
- Prosjektbasert utviklingsarbeid basert på forskningsbaserte arbeidsmåter med utgangspunkt i vår kulturarv, selvalgt problemstilling og eget skapende arbeid.

Gjennom arbeidet med temaene skal studenten videreutvikle egen praktisk ferdighet i faget og få erfaring med ulike arbeidsformer som er relevante for arbeidet på grunnskolens trinn 5-10.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet vil være preget av vekslning mellom teoretisk orientering, eget skapende arbeid og fagdidaktisk refleksjon som gir grunnlag for å forstå, vurdere og videreutvikle ideer i arbeid med design. Grunnleggende ferdigheter er del av arbeidet i faget, hvordan legge til rette for tilpasset opplæring og flerkulturelle perspektiver i faget. Praksisforberedelser og etterarbeid i forhold til praksis er del av innholdet.

Det prosjektbaserte utviklingsarbeidet går over halve semesteret. Til prosjektet får hver student tildelt én veileder. Veiledning er obligatorisk.

Studenten skal ha to ukers praksis i semesteret.

Siden frammøte til undervisning er obligatorisk, skal tilstedeværelsesliste signeres av studenten ved hver samling. Det vil bli minst en obligatorisk studietur i semesteret.

Arbeidsomfang

Det forventes en studieinnsats på minst 20 timer pr uke inkludert undervisning.

Praksis

2 uker praksis i semesteret. Se nærmere beskrivelse i studieplan for *Grunnskolelærerutdanningen 5-10* og *Plan for praksis*.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Følgende arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen:

1. Godkjent frammøte til undervisning (minimum 80 % tilstedeværelse).
2. Deltakelse i studieturer. Har ikke studenten anledning til å delta på felles studieturer, må det gjennomføres et alternativt opplegg som skal godkjennes av faglærer på forhånd, samt dokumentasjon over at opplegget er gjennomført i ettertid.
3. Gjennomført individuelt faglig utviklingsprosjekt med visuell dokumentasjon og rapport innen angitt frist.

Eksamen

Som en del av undervisningen gis formativ vurdering på arbeider og faglig progresjon.

Eksamensform:

1. **Mappeeksamen** med utstilte produkter som leveres innen angitt frist. Mappen skal bestå av kandidatens:

- A. Individuelle arbeider i emnet med tilhørende prosessdokumentasjon og logg
- B. Individuelt utviklingsarbeid med tilhørende prosessdokumentasjon og rapport

2. **Individuell muntlig eksamen** med varighet på cirka 25 minutter, med utgangspunkt i presentasjon av kandidatens egne produkter. Den muntlige eksaminasjonen tar også opp spørsmål fra pensumlitteratur og lærestoff i emnet.

Det gis en samlet karakter i emnet.

Karakterregel: A-F.

En ekstern og en intern sensor.

Ved eventuell ny eksamen kan eksamensmappen forbedres én gang. Muntlig eksamen må avlegges etter forbedret eksamensmappe for å få ny karakter i emnet.

Evaluering av emnet

Studentene vil få anledning til å evaluere emnet skriftlig og anonymt på tilpasset skjema (EVA3). Emneansvarlig har ansvaret for oppfølging av emneevalueringen.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 14. august 2014.

Foruten undervisning og forelesninger/feltstudier ved kulturhistoriske museer er følgende pensum:

Berg, Halldis (2008): Design og tekstil, vg2 lærebok, Oslo: Yrkeslitteratur

Dahl, Elbjørg og Johansen, Randi (2006): *AKANTUS*, Oslo, Samlaget

Dahl, Elbjørg og Johansen, Randi (2006): *AKANTUS*, ressursperm for lærerne, Oslo, Samlaget

Einmo, Arvid Peder og Hestad, Anne Grethe (1999): Harde og plastiske materialer, Tell forlag, Vollen

Lind-Solstad, Nina og Almedal, Marit (2008): *Design og stilhistorie fra 1750 til i dag*. Oslo: Yrkeslitteratur

Læreplanverket for Kunnskapsløftet (2006). Kunnskapsdepartementet.

A.Generell del: <http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Den-generelle-delen-av-lareplanen/>

B.Prinsipp for opplæringen: http://www.udir.no/Artikler/Lareplaner/Prinsipp-for-opplaringa-i-Kunnskapsloftet/http://www.udir.no/upload/larerplaner/Fastsatte_lareplaner_for_Kunnskapsloftet/prinsipper_lk06.pdf

C.Læreplan i kunst og håndverk: http://www.utdanningsdirektoratet.no/grep/Lareplan/?laereplanid=127655http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/larerplaner/generell_del/Generell_del_lareplan_bm.rtf

Nielsen, Liv Merete (2009): *Fagdidaktikk for kunst og håndverk: I går - i dag - i morgen*. Oslo: Universitetsforlaget [s. 9-35 og s.73-117]

Veiteberg, Jorunn (2005): *Kunsthåndverk; frå tause ting til talande objekt*. Oslo: Pax Forlag

Selvalgt pensum på ca. 500 sider til prosjektarbeid. Selvalgt pensum må godkjennes av faglærer/veileder.

Kompendier, aktuelle artikler i tidsskrift, aviser, bøker og forelesninger ved gallerier og kunst- og kunstmuseer er også å regne som pensum.

